

PROJEKTS «DEGRADĒTO PURVU ATBILDĪGA APSAIMNIEKOŠANA UN ILGTSPĒJĪGA IZMANTOŠANA LATVIJĀ»

AKTIVITĀTE «DEGRADĒTO PURVU INVENTARIZĀCIJA UN DATU
BĀZES IZVEIDE»

DEGRADĒTO PURVU INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI –
INVENTARIZĀCIJAS ZIŅOJUMS



Latvijas
Kūdras
asociācija



DEGRADĒTO PURVU INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI

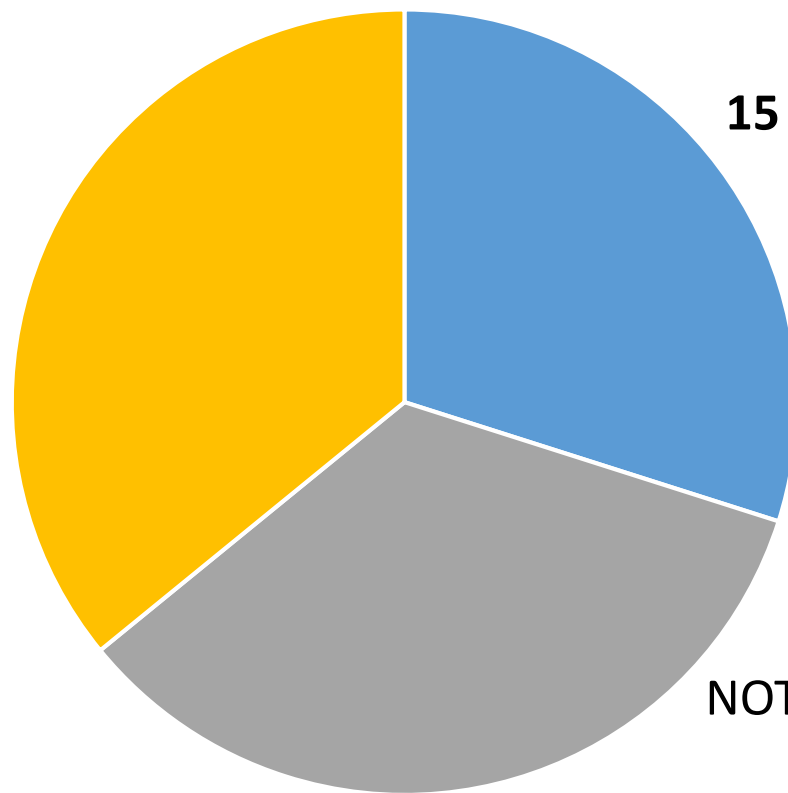
- 237 KŪDRAS IZSTRĀDES IETEKMĒTĀS TERITORIJAS
- 180 KŪDRAS IZSTRĀDES IETKEMĒTI KŪDRĀJI
- 90 TERITORIJĀM IR SPĒKĀ ESOŠAS KŪDRAS IEGUVES LICENCES
- 71 TERITORIJĀ NOTIEK KŪDRAS IEGUVE
- 109 TERITORIJĀS KŪDRAS IEGUVE IR PABEIGTA VAI PĀRTRAUKTA



DEGRADĒTO PURVU INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI

50 179 ha KŪDRAS IZSTRĀDES IETEKMĒTĀS TERITORIJAS

18 010 ha DEGRADĒTO
KŪDRĀJU PLATĪBAS



15 008 ha NOTIEK KŪDRAS IZSTRĀDE

17 161 ha
NOTIEK REKULTIVĀCIJA



KŪDRAS IEGUVES PLATĪBAS

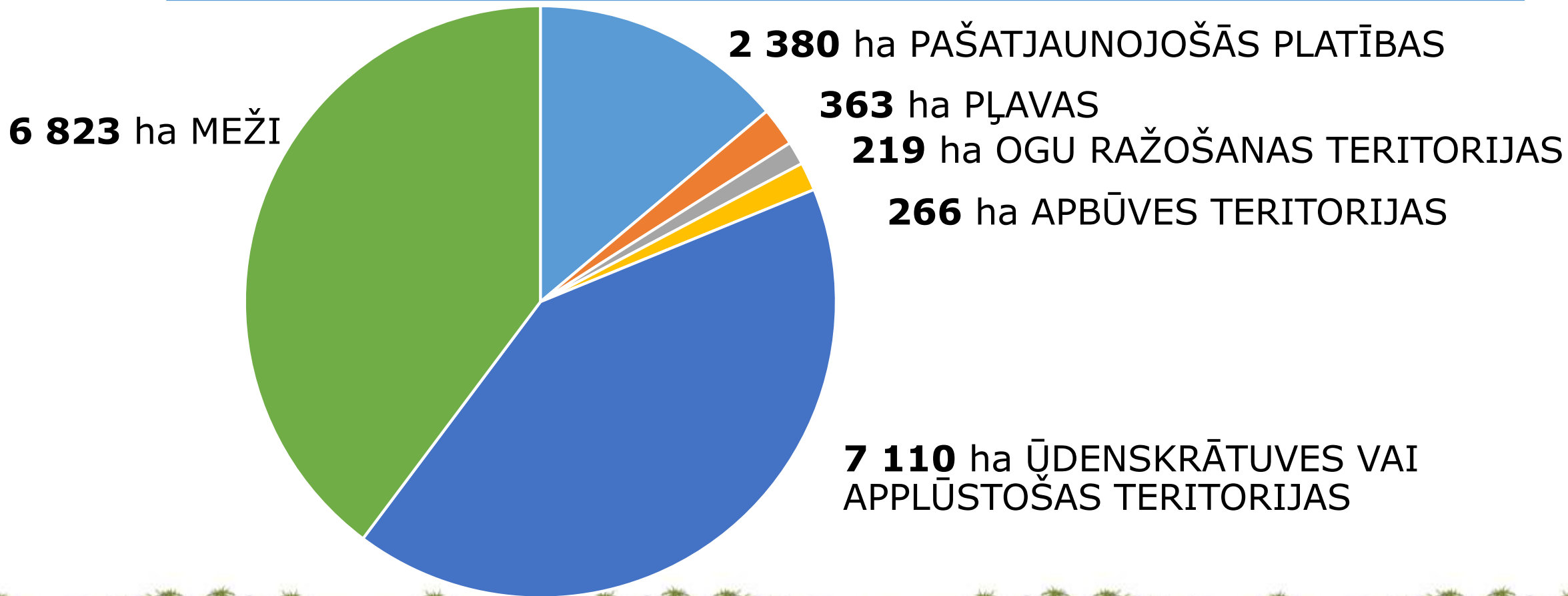
- 15 008 ha NOTIEK KŪDRAS IZSTRĀDE

- 23 507 ha SPĒKĀ ESOŠU ZEMES DZĪĻU
IZMANTOŠANAS LICENČU LAUKUMI



TERITORIJAS KURĀS NOTIEK REKULTIVĀCIJA

17 161 ha NOTIEK REKULTIVĀCIJA



DEGRADĒTU PURVU ATRAŠANĀS VIETAS

- 72 LATVIJAS NOVADOS ATRODAS DEGRADĒTI PURVI
- 2 REPUBLIKAS PILSĒTĀS (RĪGĀ UN JŪRMALĀ) ATRODAS DEGRADĒTI PURVI
- 0,1 ha VAR BŪT DEGRADĒTA PURVA TERITORIJA KĀDĀ NOVADĀ, KAS IR TOPOGRĀFISKĀ KĻŪDA



DEGRADĒTI KŪDRĀJI

- 77 AUGSTĀ TIPĀ KŪDRA
- 29 ZEMĀ TIPĀ KŪDRA
- 74 KONSTATĒTI VAIRĀKI KŪDRAS TIPI



DEGRADĒTU PURVU TERITORIJU RAKSTUROJUMI

- 2 ha MAZĀKĀ IDENTIFICĒTĀ DEGRADĒTU PURVU TERITORIJA
- 5 100 ha (SEDAS TĪRELIS) LIELĀKĀ IDENTIFICĒTĀ DEGRADĒTU PURVU TERITORIJA
- < 100 ha IR 81 TERITORIJA
- 100 – 500 ha IR 73 TERITORIJAS
- 500 – 1000 ha IR 17 TERITORIJAS
- > 1000 ha IR 9 TERITORIJAS



DEGRADĒTI PURVI UN ĪADT

- 25 DEGRADĒTI PURVI ATRODAS DAŽĀDU KATEGORIJU ĪADT
- 21 DEGRADĒTS PURVS ATRODAS TUVĀK PAR 1 km NO ĪADT



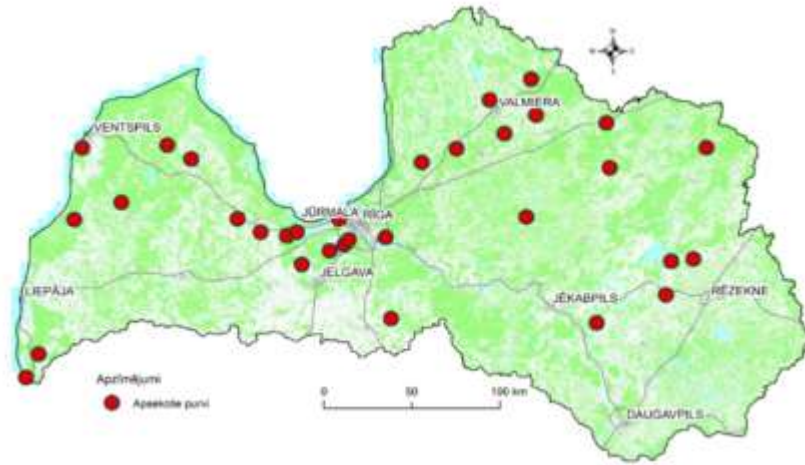


KŪDRĀJU VEĢETĀCIJAS INVENTARIZĀCIJA

Dr. biol. Māra Pakalne, «Baltijas krasti»

13/11/2018

Apsekotās teritorijas



	Nosaukums	Apsekotā platība (ha)
1	Cenas tīrelis	4124
2	Melnā ezera purvs	1463
3	Medema purvs	805
4	Lielsalas purvs	1117
5	Sedas tīrelis	5007
6	Vārnēnu purvs	30
7	Nidas purvs	1524
8	Paļu purvs	720
9	Rekšņu purvs	160
10	Tīrlauku purvs	119
11	Cepļa purvs	74
12	Salaspils purvs	70
13	Skrebeļu purvs	2875
14	Viļānu purvs	148
15	Slēperu purvs	57
16	Silguldas purvs	627
17	Ezera (Līgotņu) purvs	97
18	Kalna purvs	301
19	Vārves purvs	396
20	Umuļu purvs	80
21	Ķirbas purvs	1192
22	Brīgu tīrelis	524
23	Kačoru purvs	564
24	Strūžānu purvs	2717
25	Diervanīnes purvs	588
26	Kaigu purvs	1583
27	Laugas purvs	1016
28	Ķemeru tīrelis	5265
29	Labais purvs	226
30	Praviņu purvs	129
31	Strēļu purvs	122
32	Dedziņpurvs	351
	Kopā	34 071 ha

Kūdrāju veģetācijas izpēte



- Apsekotajās teritorijās veikti veģetācijas apraksti un noteikts kūdrāja tips
- Novērtēti mitruma apstākļi
- Noteikta kūdrāja degradācijas pakāpe un atjaunošanās veids
- Izvērtētas kūdras lauku renaturalizācijas vai rekultivācijas iespējas

Apsekoti kūdras lauki, kuros kūdras ieguve pārtraukta 40 gadus atpakaļ un pavisam nesen.



	Veģetācijas atjaunošanās
1.	Sausi kūdras lauki, kuros dominē spilves
2.	Mitri kūdras lauki, kuros kopā ar spilvēm ieviešas sfagni
3.	Applūduši kūdras lauki, kuros dominē spilves
4.	Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos
5.	Zāļu purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos
6.	Pārejas purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos
7.	Kūdras lauku apmežošanās
8.	Dabiskas ūdenstilpes kūdras laukos ar niedrēm
9.	Cilvēka darbības rezultātā applūdināti kūdras lauki
10.	Augstā purva veģetācijas veidošanās pēc aizsprostu būves un ūdens līmeņa paaugstināšanas
11.	Pārejas un augstā purva veģetācijas veidošanās vai dižās aslapes ieviešanās kūdras karjeros
12.	Purva augu reintrodukcija kūdras laukā
13.	Dabiski veidojies ilggadīgs zālājs kūdras laukā
14.	Izstrādē esoši kūdras lauki

Veģetācijas atjaunošanās iespējas kūdras laukos



CM/LV/001103

Kūdrāju veģetācijas atjaunošanās salīdzinājums ar Lietuvu, Poliju un Nīderlandi

- Pušcia kūdras lauki Lietuvā
- Kūdrāji Slowinski Nacionālajā parkā Polijā
- Kūdrāji Nīderlandē



Sausi kūdras lauki, kuros dominē spilves



Puščia kūdras lauki, Lietuva



Slowinski Nacionālais parks



Laugas kūdras lauki, Latvija



Nīderlande



Sausi kūdras lauki / sfagnu ieviešanās



Spilves kūdras laukā



Vidējā rasene *Drosera intermedia*
Polijas un Nīderlandes kūdras laukos,
Latvijā aizsargājams augs



Apalļapu rasene
Drosera rotundifolia



Mitri kūdras lauki, kuros ieviešas sfagni Bargerveen purvā Nīderlandē



Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos



Vārnēnu purvs, Latvija



Puščia, Lietuva



Dwingelderveld rezervāts,
Nīderlande



Melnā ezera kūdras lauki, Latvija

Pārejas purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos



Slowinski nacionālais parks, Polija



Polderu sistēmas un pārejas purvi agrākajos kūdras laukos Nīderlandē



Teritoriju apsaimnieko LIFE projekts
«New LIFE for Dutch Fens - Restoration
programme for Natura2000 fen areas in the
Netherlands LIFE12 NA/NL/000372

Zāļu purva veģetācijas veidošanās Dedziņpurvā

Zāļu purva veģetācijas ar rūsgano melnceri *Schoenus ferrugineus* atjaunošanās atstātajā kūdras laukā



Rūsganā melncere - Latvijā aizsargājama augu suga



Aizsargājamie augi Dedziņpurva kūdras laukos



Lēzeļa lipare
Liparis loeselii – Latvijā un
ES aizsargājama orhideja



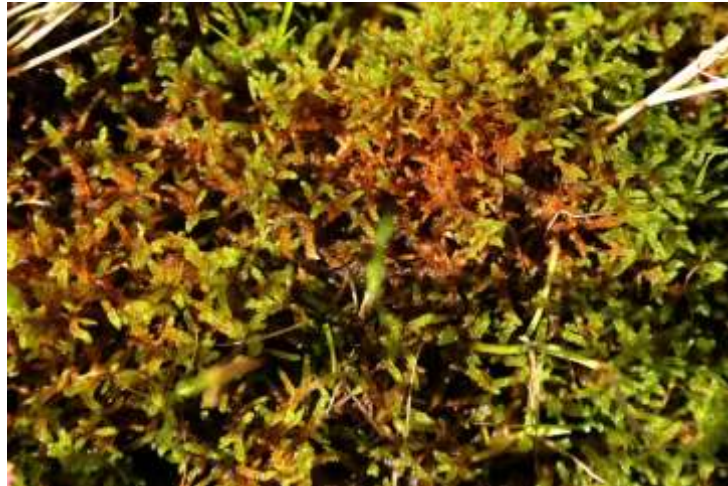
Rūsganā melncere
Schoenus ferrugineus



Dižā aslape
Cladium mariscus



Zāļu un pārejas purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos Nīderlandē



Veerribben – Wieden Nacionālais parks



Kūdras lauku apmežošanās



Slowinski NP, Polija



Puščia, Lietuva



Cenas tīrelis, Latvija





Bargerveen kūdras lauki, Nīderlande



Sedas kūdras lauki, Latvija

Applūduši kūdras lauki



- Slowinski Nacionālais parks, Polija
- Kūdras laukos izveidotas peldošās salas

Invazīvās augu sugas kūdras laukos



Parastā līklape

Campylopus introflexus

- ✓ Ķemeru pilota teritorija
- ✓ Pušča kūdrājs Lietuvā
- ✓ Bargerveen kūdrājs
Nīderlandē



	Nosaukums	Sastopamība
1.	Sausi kūdras lauki, kuros dominē spilves	13
2.	Mitri kūdras lauki, kuros kopā ar spilvēm ieviešas sfagni	16
3.	Applūduši kūdras lauki, kuros dominē spilves	5
4.	Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos	18
5.	Zāļu purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos	21
6.	Pārejas purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos	7
7.	Kūdras lauku apmežošānās	54
8.	Dabiskas ūdenstilpes kūdras laukos ar niedrēm	18
9.	Cilvēka darbības rezultātā applūdināti kūdras lauki, kuros izveidojušās ūdenstilpes	11
10.	Augstā purva veģetācijas veidošanās kūdras laukos pēc aizsprostu būves un ūdens līmeņa pacelšanas	1
11.	Pārejas un augstā purva veģetācijas veidošanās vai dižās aslapes ieviešanās kūdras karjeros	7
12.	Purva augu reintrodukcija kūdras laukā;	-
13.	Dabiski veidojies ilggadīgs zālājs kūdras laukā	20
14.	Izstrādē esoši kūdras lauki	-

Veģetācijas atjaunošanās pēc kūdras ieguves 78 ģeoloģiskās izpētes vietās



Purva augu reintrodukcija Ķemeru izmēģinājuma teritorijā



Prezentācijas par kūdrāju izpētes rezultātiem starptautiskās konferencēs

1. Polijas LIFE projekta LIFE11 /NAT/PL/423 «Conservation and restoration of alkaline fens in the young-glacial landscape of northern Poland (AlkFens_PL)» noslēguma konference 29/06/18
2. Starptautiskās purva aizsardzības grupas simpozijis Nīderlandē 22/08/18
3. Europarc2018 konference Skotijā 19/09/18
4. Starptautiska purvu konference Vācijā, «Purvi Eiropā – apdraudējumi, aizsardzība un atjaunošana» 18/10/18



Secinājumi



1. Kūdras laukos izdalītas 14 veģetācijas atjaunošanās iespējas.
2. Sfagnu ieviešanās un kūdras veidošanās iespējama tikai tur, kur ir atbilstošs ūdens līmenis.
3. Kūdrājos konstatēta saistība starp atlikušo kūdras tipu un purva atjaunošanos veidu. Atkarībā no kūdras tipa, veidojas zāļu, pārejas vai augstā purva veģetācija. Vietās, kur sastopama zāļu kūdra, veidojas zāļu purva veģetācija vai ilggadīgs zālājs.
4. Dedziņpurvs veidojies senezera vietā, kūdrā konstatēti gliemežvāki, bet mūsdienu veģetācijā sastop dižo aslapi. Te sastopami augi, kas liecina kaļķa klātbūtni, piemēram, orhidejas.

Secinājumi



5. Ja kūdras laukos nav pietiekams ūdens līmenis, neveidojas purva veģetācija. Tā veidojas tikai reljefa zemākajās daļās, kur uzkrājas ūdens, piemēram, Salaspils purvā, bet lielākajā kūdras lauka daļa ir sausi kūdras lauki ar spilvēm.

6. Novērojumi liecina, ka Lietuvā, Polijā un Nīderlandē novērotas līdzīgas veģetācijas atjaunošanās iespējas, kuras nosaka kūdras tips, laiks kad noslēgusies kūdras ieguve, ūdens līmenis.





Latvijas
Kūdras
asociācija



Aktivitātes tiek īstenotas ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Latvijas vides aizsardzības fonda administrācijas finansiālu atbalstu projekta "Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā" (LIFE REstore, LIFE14 CCM/LV/001103) ietvaros.

Informācija satur tikai projekta LIFE REstore īstenotāju redzējumu, Eiropas Komisijas Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra nav atbildīga par sniegtās informācijas iespējamo izmantojumu.